

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ & ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

«Η ανεργία των νέων πτυχιούχων και το brain drain»

Πολλά λέγονται και γράφονται για το περίφημο brain drain, που **μαστιίζει** τους νέους μας. Φεύγουν μαζικά και πηγαίνουν να ζήσουν και να εργαστούν σε άλλες χώρες. Πολλά λέγονται για την προσπάθεια επαναπατρισμού τους. Φυσικά τα λόγια είναι εύκολα, οι πράξεις δύσκολες.

Γιατί ξενιτεύτηκαν οι νέοι μας, κυρίως επιστήμονες, και δεν επιστρέφουν πίσω; Ας δούμε την κατάσταση που επικρατεί στη χώρα μας. Η ανεργία των νέων ηλικίας 25 έως 39 ετών, οποιουδήποτε εκπαιδευτικού επιπέδου, είναι 18,8%, αναδεικνύοντας τη χώρα μας σε πρωταθλήτρια Ευρώπης στην ανεργία των νέων. Δευτεραθλήτρια η Ισπανία με συνολική ανεργία 16,1%. Ακολουθούν η Σερβία με 12,7% και η Ιταλία με 12%. Όλες οι άλλες χώρες έχουν μονοψήφιο ποσοστό ανεργίας των νέων, όπως η Πορτογαλία, που μας έχει προσπεράσει σε όλους τους τομείς, με ποσοστό 7,5%. Η πρώτη αιτία φυγής των νέων μας είναι η ανεργία.

Οι πτυχιούχοι μας έχουν ανεργία 17%, δηλαδή μόλις 1,8% μικρότερη ανεργία από τη συνολική ανεργία των νέων μας. Αντίθετα η Ισπανία με συνολική ανεργία 16,1% έχει ανεργία πτυχιούχων 11,2%, σχεδόν 5 μονάδες λιγότερες από τη συνολική ανεργία των νέων. Η Ιταλία με συνολική ανεργία 12% έχει ανεργία πτυχιούχων 8%, 4 μονάδες λιγότερες. Μόνο η Σερβία έχει πολύ κοντινά ποσοστά συνολικής ανεργίας και ανεργίας πτυχιούχων, 12,7% και 12,2% αντίστοιχα.

Αν είχαμε διαφορά **αντίστοιχη** της Ισπανίας θα έπρεπε να έχουμε ανεργία πτυχιούχων 13,9% και όχι 17%. Αντίστοιχα και με την Ιταλία. *Τι συμβαίνει λοιπόν;* Το πρόβλημα έχει δύο σκέλη: το είδος των θέσεων που απαιτεί η οικονομία μας και το είδος των πτυχιούχων των ελληνικών Πανεπιστημίων, που δεν έχει φύγει στο εξωτερικό. Το κοινό μας με την Ισπανία είναι η μεγάλη ανάπτυξη του τουρισμού. Η διαφορά μας είναι ότι η Ισπανία έχει και βιομηχανία· δεν είναι μονοκαλλιέργεια το τουρισμός όπως στη χώρα μας. Οι θέσεις εργασίας που δημιουργεί ο τουρισμός, είναι στην μεγάλη τους πλειοψηφία, χαμηλών **δεξιότητων**. Συνεπώς οι δουλειές για πτυχιούχους που υπάρχουν στην οικονομία μας είναι λίγες. Έτσι περισσεύουν οι πτυχιούχοι που μένουν άνεργοι.

Η ανεργία των πτυχιούχων σημαίνει ότι ο πτυχιούχος δεν εργάζεται καθόλου· ούτε στον τουρισμό ούτε πουθενά αλλού. Για κάποιους, που έχουν την οικονομική δυνατότητα, μπορεί να θεωρείται λίγο ένας πτυχιούχος να εργάζεται ως delivery, για παράδειγμα, αλλά για κάποιους άλλους αποτελεί μονόδρομο, αν δεν μπορεί να φύγει στο εξωτερικό. Οι απόφοιτοι Λυκείου έχουν ανεργία 19,4% στην ίδια ηλικιακή ομάδα στη χώρα μας. Δεν είναι μεγάλη η διαφορά από το 17% της ανεργίας των πτυχιούχων.

Οι πτυχιούχοι που θέλουν να εργαστούν στο εξωτερικό και μπορούν έχουν, δηλαδή, ένα πτυχίο που τους βοηθά να εργαστούν στο εξωτερικό, φεύγουν, διότι όπως λένε οι

συνθήκες εργασίας είναι καλύτερες, ο μισθός πολύ καλύτερος και υπάρχει περισσότερη αξιοκρατία από τη χώρα μας. Ένα άλλο σημαντικό θέμα είναι ότι οι χώρες... λειτουργούν τα νοσοκομεία έχουν γιατρούς, τα μέσα μαζικής μεταφοράς λειτουργούν με ακρίβεια, οι κανόνες δεν αλλάζουν κάθε λίγο. Και φυσικά η ανεργία των πτυχιούχων βρίσκεται σε μονοψήφιους αριθμούς. Η ανεργία των πτυχιούχων μας είναι υψηλή και αφορά στους πτυχιούχους που έχουν μείνει στη χώρα. Οι υπόλοιποι που έφυγαν δεν εμφανίζονται στις στατιστικές.

Αυτοί που μένουν είναι όσοι δεν επιθυμούν να εργαστούν στο εξωτερικό ή δεν τους βοηθά το πτυχίο τους. Εδώ προκύπτει το άλλο πρόβλημα με τους πτυχιούχους μας. Μπορεί σχεδόν να πιάσουμε το δείκτη, που έχει τεθεί από την ΕΕ υψηλά, το 45% των νέων να είναι απόφοιτοι ΑΕΙ, αλλά τι είδους πτυχιούχοι βγαίνουν από τα Πανεπιστήμιά μας; Το 2020, τελευταία χρονιά με διαθέσιμα στοιχεία από την ΕΛΛ.ΣΤΑΤ. αποφοίτησαν από τα τμήματα Θεολογίας όλης της χώρας 497 πτυχιούχοι. Να σημειώσουμε ότι πέντε χρόνια πριν, το 2015, είχαν εισαχθεί 780 φοιτητές στα τμήματα Θεολογίας. Το ποσοστό αποφοίτησης είναι 63,71%. Τι θα κάνουν, όμως, όλοι αυτοί οι πτυχιούχοι επαγγελματικά; Ελάχιστοι είναι αυτοί που θα βρουν εργασία πάνω στο αντικείμενο που σπούδασαν. Κάποιοι **θα αναγκαστούν**, μέσω ενός μεταπτυχιακού, να κάνουν στροφή σε κάποιο άλλο πεδίο, ώστε να ελπίζουν σε εργασία. Κάποιοι άλλοι θα στραφούν σε κάποια οικογενειακή επιχείρηση, αν υπάρχει, που θα μπορούσε να τους δώσει διέξοδο. Κάποιοι άλλοι θα κάνουν οτιδήποτε άλλο προκειμένου να έχουν ένα εισόδημα.

Θα ήταν εξαιρετικό να επέστρεφαν οι πτυχιούχοι μας που ξενιτεύτηκαν. Νέο αίμα θα ερχόταν, με νέες εμπειρίες και ιδέες. Θα βοηθούσε τη γερασμένη κοινωνία μας. Αλλά θα έπρεπε να βρουν τις **κατάλληλες** συνθήκες ως προς την ποιότητα της εργασίας, τις αμοιβές και την αξιοκρατία (όχι μόνο στο δημόσιο τομέα, αλλά και στον ιδιωτικό). Αν δεν γίνουν όλα αυτά, που δεν είναι καθόλου εύκολα, δεν υπάρχει περίπτωση να επιστρέψουν. Θα μείνουμε πάλι στις ευχές, που ακούμε κάθε τόσο από τα χείλη των πολιτικών μας, ότι θα φέρουν τα παιδιά μας πίσω.

(*Στράτος Στρατηγάκης, Ναυτεμπορική 26-08-2023*)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1η δραστηριότητα

A1.

Να παρουσιάσετε σε 60-70 λέξεις τις αιτίες που σήμερα υπάρχουν μεγάλα ποσοστά ανεργίας στους πτυχιούχους, στηριζόμενοι/ες στο όρθρο του Σ. Στρατηγάκη.

Μονάδες 15

2η δραστηριότητα

A2.

α) Στη δεύτερη παράγραφο του κειμένου (*Γιατί ξενιτεύτηκαν οι νέοι μας ... φυγής των νέων μας είναι η ανεργία.*) να εντοπίσετε τον τρόπο και τα μέσα που χρησιμοποιεί η αρθρογράφος προκειμένου να πείσει τους αναγνώστες. Στη συνέχεια να επισημάνετε το επικοινωνιακό τους αποτέλεσμα αναφορικά με την πρόθεση του συντάκτη. (μονάδες 5)

β) Να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου με άλλες συνώνυμες, ώστε, όπου είναι δυνατό, το ύφος να γίνει απλούστερο (μονάδες 5):

μαστιρίζει, αντίστοιχη, δεξιότητων, θα αναγκαστούν, κατάλληλες

γ) «Τι συμβαίνει λοιπόν;». Τι πετυχαίνει ο αρθρογράφος με τη χρήση του ερωτήματος στην τέταρτη παράγραφο του κειμένου (*Αν είχαμε διαφορά αντίστοιχη... που μένουν άνεργοι.*) ; (μονάδες 5)

Μονάδες 15

3η δραστηριότητα

A3.

Αξιοποιώντας το κείμενο καθώς και τις προσωπικές σας γνώσεις, σε ένα άρθρο 200-250 λέξεων που θα δημοσιευθεί στο ηλεκτρονικό περιοδικό του σχολείου σου: **α)** να παρουσιάσετε τα αίτια της ανεργίας στους νέους και **β)** να αναφερθείτε στους τρόπους με τους οποίους οι νέοι και η πολιτεία μπορούν να συμβάλουν προκειμένου να λυθεί το πρόβλημα της ανεργίας.

Μονάδες 20

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Το μυθιστόρημα πραγματεύεται την ζωή των κατοίκων μιας λαϊκής πολυκατοικίας του Πειραιά («Το 10»). Ο τεράστιος χώρος της πολυκατοικίας (πρώην εργοστάσιο) στεγάζει γύρω στους 70 με 80 ενοίκους, φτωχούς και αμόρφωτους βιοπαλαιστές, καθώς και ανθρώπους του περιθωρίου.

«Το 10»-Μ. Καραγάτσης

Η μέρα ήρθε με τη ζωή της τη νωθρή από τη ζέστη. Έφυγαν όσοι εργαζόμενοι του «10» είχαν δουλειά ημέρας. Όσοι δούλευαν τη νύχτα γύρισαν, ξάπλωσαν στα κρεβάτια και προσπαθούσαν να κοιμηθούν. Οι νοικοκυρές τακτοποίησαν μάνι μάνι το σπιτικό τους κι ύστερα κατέβηκαν να κάνουν τα ψώνια τους στα τρία μαγαζιά του ισόγειου: στο μπακάλικο του Νίκου, το μανάβικο του Αντρέα Φούφα και το χασάπικο του Πολύκαρπου Κουρμπάνη. Φτωχομάγαζο. Το μανάβικο το εκμεταλλευόταν ο Αντρέας Φούφας. Ψηλός, χοντρός, ξανθογάλανος, με αφέλειες, μακριά μουστάκια, φωνή χοντρή, ομιλία απότομη και

ύφος *προπετές*. Περιφρονούσε τις γυναίκες, φερνόταν άσκημα, απότομα στις πελάτισσές του, τους κακομιλούσε. Και κλέφτης ασύδοτος. Έφερνε ζαρζαβατικά και φρούτα της κακής ώρας, τα πουλούσε πάνω από τη διατίμηση, έκλεβε στο ζύγι κι αν καμιά παραπονιόταν, την έστελνε στο διάολο. Πολλές γυναίκες της γειτονιάς δεν τον ανέχονταν και ψώνιζαν από τους πλανόδιους, πράμα που πολύ εξόργιζε τον Αντρέα. Μόλις έβλεπε πλανόδιο να ξεπερνάει, έβγαινε από το μαγαζί -και ας περίμεναν πελάτες- κι άρχιζε καβγά.

- Εγώ πλερώνω νοίκι, πλερώνω φόρους. Κι έρχεσαι συ, αλήταρε, με έξοδα ένα γαϊδούρι και δύο κόφες και μου παίρνεις το ψωμί απ' το στόμα! Δίνε του *απίκου!* Στρι! Κι αν ξαναπατήσεις στο κατάμερό μου, στο κόβω το ποδάρι σου!

Φυσικά οι πλανόδιοι μουγκοί δεν ήσαν. Είχαν την απάντηση στην άκρη της γλώσσας, γενναία λογομαχία επακολουθούσε, προς μεγάλη τέρψη της γειτονιάς. Όταν, μάλιστα, ο Αντρέας έβλεπε γυναίκες της γειτονιάς να ψωνίζουν απ' τους πλανόδιους, του ανέβαινε το αίμα στο κεφάλι κι εκτρεπόταν σε χυδαιότητες. Γίνηκαν μερικά σοβαρά επεισόδια, επέμβηκε η Αστυνομία.

- Τι τα κάνεις αυτά; Τον συμβούλευε ο αστυφύλακας. Δεν έχεις δικαίωμα ν' απαγορεύεις στους πλανόδιους να πουλάν στην περιφέρειά σου.
- Μα εγώ πλερώνω νοίκι, φόρους! Είναι δίκιο αυτό;
- Δίκιο ξεδίκιο, ο Νόμος τους το επιτρέπει. Όποιος τα βάζει με το Νόμο, τιμωρείται. Λοιπόν κάθισε ήσυχα.
- Να τον βράσω τέτοιον άδικο Νόμο.
- Ψήφισε στις εκλογές το κόμμα που θα τον αλλάξει. Ίσαμε τότε όμως χρωστάς να τον σεβαστείς, και να μη διαταράσσεις την τάξη. Ειδαλλώς θα σου κάνω μήνυση.

(Το «10», Μ.Καραγάτσης, Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 2014 σελ 80-82)

προπετές: αναιδές, θρασύ

απίκου: σε ετοιμότητα

1η Δραστηριότητα

B1.

Σε μία παράγραφο 50–60 λέξεων να χαρακτηρίσεις τον Αντρέα από τη συμπεριφορά του στις πελάτισσες και τους πλανόδιους. Να τεκμηριώσεις την απάντησή σου με στοιχεία του ποιήματος.

Μονάδες 15

2η Δραστηριότητα

B2.

α) Να εντοπίσετε στο κείμενο ένα σημείο που υπάρχει περιγραφή και ένα με αφήγηση. Επίσης να προσδιορίσετε το είδος του αφηγητή με κριτήριο τη συμμετοχή του στο κείμενο και την οπτική γωνία και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (Μονάδες 7)

β) Να εντοπίσετε στο παραπάνω απόσπασμα μία μεταφορά, μία προσωποποίηση, ένα ρητορικό ερώτημα και μία εικόνα. (Μονάδες 8)

Μονάδες 15

3η Δραστηριότητα

B3. Ο Ανδρέας Φούφας είναι ένας αμόρφωτος λαϊκός άνθρωπος. Πιστεύεις ότι αγαπούσε το επάγγελμά του; Θεωρείς ότι η ανεργία σχετίζεται με το επάγγελμα που θα επιλέξει να κάνει ένας νέος άνθρωπος;

Μονάδες 20

Φροντιστήρια ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμία άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό.
5. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Μητρούσκας Δημήτρης (Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος)

Φροντιστήρια ΔΙΑΚΡΟΤΗΜΑ